

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:2526

av **Sven-Olof Sällström m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier. I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen kostade skattebetalarna 78,2 miljarder under 2016. I detta belopp ingår flera utgiftsposter. Sverigedemokraterna har flera synpunkter på dessa kostnader. Dessa synpunkter härrör sig främst utifrån de uteblivna resultaten. Arbetsförmedlingen dras år efter år med resultat långt under de satta målnivåerna. Vid samtliga tillfällen då en aktör förfogar över skattemedel bör det ske en kontinuerlig uppföljning och utvärdering. Resultat ska vara avgörande för att få fortsatta medel från staten. Här vill Sverigedemokraterna vara extra tydliga. Med resultat avser vi reguljära arbeten, inte subventionerade anställningar. Målbilden för den svenska arbetsmarknadspolitiken skall alltid vara reguljära arbeten. Här skiljer sig Sverigedemokraterna från de andra partierna. Det finns idag en uppsjö av olika åtgärder, insatser och program. Arbetsförmedlingen mäts utifrån i vilken utsträckning dessa används, då användandet i sig tros leda någonvart. Resultaten visar att så inte är fallet.

Sverigedemokraterna har inget intresse i antalet deltagare i en viss åtgärd. Sverigedemokraterna har sitt fokus på vad åtgärden i sig leder till. Om åtgärden inte leder till reguljärt arbete har den inget värde. I dagsläget finns det en uppsjö av åtgärder som Arbetsförmedlingen förfogar över. Dessa har högst varierande resultat. Sverigedemokraterna anser att det borde gå att få ut mer effekt av alla de miljarder som årligen pumpas in i Arbetsförmedlingen. Som ett led i det så valde Sverigedemokraterna under året att ställa sig bakom ett tilläggsdirektiv till Arbetsmarknadsutredningen. Tilläggsdirektivet syftar till att ta fram förslag på hur delar av Arbetsförmedlingens uppdrag som inte innebär myndighetsutövning kan läggas ut på andra aktörer. Sverigedemokraterna hyser stort intresse för utkomsten av denna utredning men har i princip sitt ställningstagande klart.

Arbetsförmedlingens åtgärder och program bör ersättas och öppnas upp för övriga samhällsaktörer: privata företag, sociala och icke-vinstdrivande företag, semi-privata eller andra aktörer.

Utbildning och matchningsarbete upphandlas istället av de bästa aktörerna i samhället. Ett tydligt kontroll- samt tillsynssystem inrättas.

Det inrättas ett konkret och framförallt transparent ”ratingsystem” där såväl kund (den arbetssökande) som upphandlare (det offentliga) medverkar. En leverantör med låg rating tillåts inte medverka i kommande upphandlingar.

Ersättningen från det offentliga som erbjuds är uteslutande provisionsbaserad, det vill säga: om någon aktör lyckas förmedla ett arbete åt någon arbetssökande, så utgår en del av provisionen. Om den tidigare arbetssökande individen behåller jobbet under en viss tidsperiod, så utgår ytterligare en del av provisionen. Om så slutligen den tidigare arbetssökande behåller jobbet ytterligare en period, så utgår resten av provisionen. Detta ger incitament för samtliga parter att göra ett bra och i synnerhet långsiktigt jobb. Den arbetssökande i sig bör givetvis kategoriseras utifrån anställningsbarhet. Den som har varit arbetssökande i fem dagar är rimligen inte i samma behov som den som har varit arbetssökande i fem år. Det rimliga är att detta kvantifieras utifrån termer av exempelvis ålder samt durationen av arbetslöshet. Provisionen för en aktör som tar sig an en långtidsarbetslös blir betydligt högre än för en aktör som tar sig an en person som sannolikt skulle kunna ha hittat ett nytt jobb på egna meriter, utan inblandning av andra. Som ett led i detta avser Sverigedemokraterna att avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form.

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen i sig stod för 12,4 miljarder av Arbetsförmedlingens totalkostnad på 78,2 miljarder. Sverigedemokraterna menar att arbetslöshetsförsäkringen är så pass central för arbetsmarknaden att den bör betraktas som en del av de generella socialförsäkringssystemen. Därav måste följande ske:

1. Själva budgetanslaget bör flyttas från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan.
2. Den bör vara obligatorisk och därför helt skattefinansierad.
3. Den bör administreras centralt istället för att ligga på entreprenad hos fackförbund och tillhörande arbetslöshetskassa, i syfte att öka likvärdigheten.
4. Det faktiska försäkringsskyddet bör öka.

Sverigedemokraternas förslag är att taket höjs kraftigt till hela 1 200 kr per dag under de första 100 dagarna, för att därefter minska till 800 kr per dag. Det medför en kombination av stärkt försäkringsskydd och incitament att hitta ett nytt jobb.

Arbetsmarknadspolitiska insatser, åtgärder och program

Riksrevisionen riktar gång på gång kritik mot Arbetsförmedlingens styrning, användning och uppföljning av olika åtgärder och program. Sverigedemokraterna anser att detta är mycket allvarligt. Användningen av skattemedel måste vara kontrollerad. När medel spenderas på en insats eller åtgärd eller ett program så måste det vara säkerställt att det leder till en efterfrågad effekt. Den enda efterfrågade effekten är reguljärt arbete. Vissa insatser kan förvisso leda till ett förbättrat cv, men här måste avvägningar göras. Dagens arbetsmarknadspolitik leder sällan till reguljärt arbete, desto oftare till sysselsättning och därmed längre cv. Men är detta kostnadseffektivt? Sverigedemokraterna anser inte det. I den mån vi ska ha skattefinansierade arbetsmarknadspolitiska åtgärder, insatser och program så ska dessa vara kontrollerade, dvs det ska finnas en dokumenterad analys, utvärdering och uppföljning. Detta ska omfatta även upphandlingsstadiet. Sverigedemokraternas hårdare krav på effektivitet och reguljärt arbete som mål ska gälla oavsett aktör. Sverigedemokraterna avser därav att kraftigt minska kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser.

Samhall och arbetsvillkor för de med funktionsförmåga som medför nedsatt arbetsförmåga

Delaktighet handlar om möjligheten för alla, oavsett funktionsförmåga, att vara delaktiga inom samhällets alla områden, till exempel på arbetsmarknaden. Sverigedemokraterna anser att det är av största vikt att personer med nedsatt arbetsförmåga ska kunna delta i samhälls- och i arbetslivet, i önskad utsträckning. Lönebidrag och andra åtgärder som finns att tillgå för att detta ska vara möjligt ska således finnas kvar och i vissa delar utökas.

Avveckla instegsjobb och nystartsjobb

Etnisk diskriminering på arbetsmarknaden sker i dag primärt genom instegsjobben, där man genom lagstiftning sett till att svenska medborgare diskrimineras då en arbetsgivare som anställer nyanlända invandrare får upp till 80 % av den totala lönekostnaden

finansierad av skattebetalarna. Det som sker är skattesubventionerad diskriminering av den svenska befolkningen. Dessutom har de utvärderingar som skett visat att instegsjobben är väldigt ineffektiva som åtgärd, med relativt få som övergår i ett reguljärt, ej skattesubventionerat arbete efter perioden.

Regeringen har tidigare aviserat förändringar när det gäller nystartsjobben. En av dessa förändringar är att även nystartsjobben ska fokusera på nyanlända och utrikes födda. Sverigedemokraterna anser att båda åtgärderna därmed är diskriminerande och ineffektiva och skyndsamt bör avvecklas.

Stöd till start av näringsverksamhet

Sverige behöver fler företag och ett förbättrat företagsklimat. Det finns sedan länge möjlighet att få stöd till start av näringsverksamhet. Dock riktas detta stöd till arbetssökande och hanteras av Arbetsförmedlingen. För att få delta i programmet ska man vara arbetssökande och uppfylla ett antal andra kriterier. Sverigedemokraterna vill ändra på dessa kriterier. Unga arbetssökande ska från 20 års ålder kunna söka stödet, istället för dagens ålderskrav på 25 år. Stödet ska också förlängas från dagens sex månader till nio månader.

Lärlingsanställning

I dagsläget har Sverige ett system där samtliga gymnasieutbildningar måste leda till så kallad högskolebehörighet och där också en påtagligt hög andel ska eller bör studera vidare på just högskola och universitet. Möjligheten bör finnas, men det bör vara upp till den nybakade gymnasiestudenten själv att avgöra hur vederbörande vill lägga upp sina planer. Denna iver att öka just kvantiteten av högskoleplatser i kombination med en övertro på teoretiska utbildningar för alla studenter visar på en nedlåtande syn på traditionella hantverksyrken. Detta har hämmat Sveriges förmåga att upprätta ett väl fungerande lärlingssystem.

En helt ny anställningsform bör införas, i lag: lärlingsanställning. Rent juridiskt bör den jämföras med nuvarande provanställning, men ska kunna gälla högst 3 år. Lärlingssystemet inriktar sig i första hand mot ungdomar som börjar på gymnasiet, men bör vara öppet för äldre som av olika skäl inte slutfört sin gymnasieutbildning. Vad avser äldre som saknar gymnasieexamen så förespråkar Sverigedemokraterna en utbyggnad av komvux där man kan läsa ihop sina betyg. Den som studerar på komvux i syfte att läsa ihop till en gymnasieexamen är därmed också kvalificerad för en lärlingsutbildning, oavsett ålder. Sverigedemokraterna är traditionellt försvarare av den svenska modellen, där det är i huvudsak parterna själva som löser olika frågor, exempelvis vad avser lönebildning. Den nya anställningsformen som vi föreslår – lärlingsanställning – måste dock betraktas som ett slags hybrid mellan det offentliga och det privata så avseende just denna anställningsform bör politiken sätta upp vissa regler:

1. Arbetsgivaren är helt befriad från att betala arbetsgivaravgifter. Ska betalas ut i efterhand som ett stöd till arbetsgivaren.
2. Lärlingsanställningen jämställs med en provanställning, det vill säga att arbetsgivaren kommer inte dras till Arbetsdomstolen vid tvister.
3. En minimilön per månad lagfästs, och är tillika ”fredad”, det vill säga den ersätter inte andra inkomster eller försörjningsstöd. En person som saknar gymnasieexamen

och uppbär försörjningsstöd har således mycket starka incitament att färdigställa sin examen under tiden för lärlingsutbildning hos ett företag.

4. Reformen finansieras helt och hållet genom att slopa nystartsjobben.

Arbetsmiljö

För att nå en välmående arbetsmarknad krävs inte bara balans mellan arbetskraftsutbud och arbetskraftsbehov utan också klara regler och villkor för både företag och de som arbetar. Arbetsmiljöverket är det verktyg vi har för att kontrollera arbetsmiljön på våra arbetsplatser och här fortsätter Sverigedemokraterna med en hög ambitionsnivå.

Sverigedemokraterna vill även uppmuntra till arbetet med SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) – detta genom tre viktiga ställningstaganden. Klara besked och information till företag, fler inspektioner samt ett förtydligande att SAM är en föreskrift som samtliga företag skall följa samt att man jobbar för att även implantera det i offentlig sektor.

Sverigedemokraterna ser positivt på ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljö för att via forskning kunna hantera olika arbetsmiljöfrågor och deras effekter för samhället. Sverigedemokraterna välkomnar därav sittande regerings satsning inom området men Sverigedemokraterna avsätter än mer medel.

Sverigedemokraterna vill även fortsätta sitt arbete mot olyckor på våra arbetsplatser samt trakasserier och mobbing som idag är vanligt förekommande, samt arbeta för trygga arbetsplatser såväl inom offentlig som privat sektor.

Upphandling av kompetensförstärkning

Sverigedemokraterna avser att satsa medel på övriga aktörer som agerar på arbetsmarknaden och arbetar riktat med matchning. När Arbetsförmedlingen avvecklas så kommer andra aktörer att sköta matchningsuppdraget. Inom detta anslag ryms även kontroll och uppföljning av dessa aktörers resultat.

Tabell 1 Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (SD)
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	8 402 329	-2 520 699
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	22 699 927	+1 280 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	13 422 023	-6 711 012
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	19 196 879	
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	119 685	
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 523 500	
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	41 161	
1:8 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	71 785	
1:9 Bidrag till administration av grundbeloppet	56 363	
1:10 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 700 000	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (SD)
1:12 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktions- anställningar	5 756 893	-5 756 893
1:13 Lån till körkort	151 466	
2:1 Arbetsmiljöverket	763 225	
2:2 Arbetsdomstolen	34 330	
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	
2:4 Medlingsinstitutet	58 449	
2:5 Arbetstlivspolitik	25 000	
2:6 Centrum för kunskap om och utvärdering av arbetsmiljö	18 800	+ 50 000
Nya anslag		
1:2 Upphandling av kompetensförstärkning		+2 000 000
1:3 Lärlingsanställningar		+1 000 000
3:4 Friskvård och företagshälsovård		+100 000
3:5 Centrum för äldrepolitik		+50 000
Summa	74 083 840	-10 508 603

Sven-Olof Sällström (SD)

Magnus Persson (SD)

Paula Bieler (SD)